

**Egzamin maturalny
maj 2009**

**FILOZOFIA
POZIOM PODSTAWOWY**

**KLUCZ PUNKTOWANIA
ODPOWIEDZI**

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie wszystkich zadań można uzyskać maksymalnie 50 punktów (w tym za rozwiązanie zadań testowych [zadania 1-12] - 20 punktów, zadań związanych z analizą źródeł [zadania 13 - 21] - 30 punktów),
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi przedstawił zdający (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu),
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), o ilu jest mowa w poleceniu,
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o pełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Część I - 20 pkt

Nr zad.	Odpowiedzi	Punktacja częściowa	Maksymalna punktacja		
1.	a) Heraklit b) Sartre c) Kartezjusz d) Locke	za trzy trafne przyporządkowania – 1 pkt	0–1		
2.	a) determinizm b) monizm c) dualizm d) natywizm, racjonalizm genetyczny	za trzy trafne terminy – 1 pkt	0–1		
3.	a) relatywizm b) egzystencjalizm	za dwie poprawne odpowiedzi - 1 pkt	0–1		
4.	a) trzciną (myślącą) b) bytów c) moralne d) próżnia	za dwa poprawne uzupełnienia – 1 pkt Za cztery poprawne uzupełnienia – 2 pkt	0–2		
5.	a) fałsz b) fałsz c) prawda d) fałsz	za 2 trafne odpowiedzi – 1 pkt	0–2		
6.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 2px;">1. a) Platon b) idealizm c) <i>Państwo</i></td> <td style="width: 50%; padding: 2px;">2. a) Descartes b) racjonalizm c) <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i></td> </tr> </table>	1. a) Platon b) idealizm c) <i>Państwo</i>	2. a) Descartes b) racjonalizm c) <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i>	za podanie trzech trafnych informacji pod portretem – 1 pkt	0–4
1. a) Platon b) idealizm c) <i>Państwo</i>	2. a) Descartes b) racjonalizm c) <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i>				

	3. a) Nietzsche b) witalizm c) <i>Poza dobrem i złem</i>	4. a) Sartre b) egzystencjalizm c) <i>Byt i nicość</i>		
7.	a) – 1 b) – 2 c) – 1		za 3 trafne odp. – 2 pkt, za 2 trafne odp. – 1 pkt	0–2
8.	a) – 2 b) – 3 c) – 4 d) – 1		za 4 trafne przyporządkowania – 2 pkt, za 3 – 1 pkt	0–2
9.	Św. Augustyn uważa, że zło jest brakiem dobra.			0–1
10.	1. – a) 2. – e) 3. – c)		za poprawne rozróżnienie definicji sądów - 1 pkt	0–1
11.	a) sceptycyzm, faliabilizm, subiektywizm, relatywizm, agnostycyzm b) absolutyzm, obiektywizm c) subiektywizm, idealizm subiektywny, idealizm epistemologiczny, solipsyzm		za 3 poprawne odpowiedzi – 1 pkt	0–1
12.	a) Sokrates b) Nazwa stanowiska: intelektualizm etyczny. Charakterystyka stanowiska: np. stanowisko etyczne, według którego cnota jest wiedzą lub stanowisko etyczne, które zakłada, że wiedza o tym, co jest dobre wymusza czynienie dobra.		za 3 poprawne odpowiedzi – 2 pkt, za 2 poprawne odpowiedzi – 1 pkt	0–2

Część II – 30 pkt

Zadanie		Odpowiedzi (odpowiedzi mają charakter przykładowy)	Klucz punktowania	
nr zadania	część zadania		punkty za poszczególne części zadania	punkty za całe zadania
13		Problem istnienia świata zewnętrznego lub Problem możliwości poznania świata zewnętrznego.	0 lub 2	2
14		Istnienie świata zewnętrznego nie jest pewne.	0 lub 2	2
15		Solipsyzm, subiektywizm, idealizm (epistemologiczny lub subiektywny)	0 lub 2	2
16		Np. sen, złudzenie optyczne	0 lub 1	1
17	A.	Teza, że istnieje świat fizyczny, stanowi prostsze wyjaśnienie faktów z naszego doświadczenia (argument z kotem).	0 lub 2	4
	B.	Jest to przekonanie, jakie posiadamy w sposób naturalny, przyjmujemy je instynktownie za oczywiste.	0 lub 2	
18		Przykład: a) Z dwóch jednakowo wiarygodnych wyjaśnień najlepiej przyjąć prostsze. b) Jest to zgodne ze zdrowym rozsądkiem. c) To, co jest proste, nie musi być prawdziwe. d) Epistemologia lub metodologia nauk, lub logika.	Za każdą trafną odpowiedź – 1 pkt	4
19		Nie – ponieważ, jak pisze Russell, wszelka wiedza opierać się musi na przekonaniach instynktownych. Sam rozum nie wystarczy, żeby z doświadczenia wyciągnąć wniosek o istnieniu świata zewnętrznego.	za negatywną odpowiedź – 1 pkt, za poprawne uzasadnienie – 2 pkt	3
20		Na rzecz istnienia świata fizycznego Descartes przedstawił argument składający się z trzech kroków: po pierwsze, istnieje Ja (cogito ergo sum), po drugie – istnieje Bóg (znajduję w sobie ideę bytu doskonałego, której sam, jako byt niedoskonały, stworzyć nie mogłem, a więc umieścił ją we mnie ów byt); po trzecie, ponieważ Bóg nie może mnie okłamywać, nie myślę się co do istnienia świata fizycznego niezależnego ode mnie.	Za wyjaśnienie trzech kroków – 3 pkt; Za wyjaśnienie dwóch kroków – 2 pkt;	3
21	a)	Np. Sceptycyzm metodologiczny jest metodą dążenia do wiedzy pewnej, polegającą na systematycznym odrzuceniu wszystkich twierdzeń, co do których można mieć choćby najmniejsze wątpliwości.	0 lub 3	9

	b)	<p>Tak.</p> <p>Russell stosuje sceptycyzm metodologiczny, uznając, że należy poważnie rozważyć hipotezę, że świat zewnętrzny nie istnieje, gdyż nie prowadzi ona do logicznego absurdu.</p> <p>lub</p> <p>Nie.</p> <p>Russell nie stosuje metody sceptycyzmu metodologicznego, ponieważ jego metoda nie prowadzi do zbudowania wiedzy pewnej.</p>	<p>Za poprawną odpowiedź z uzasadnieniem – 2 pkt</p>	
	c)	<p>Zdaniem Descartesa, dzięki rozumowi wiedza może zostać uzasadniona w sposób pewny. Zdaniem Russella wiedza ma podstawy w instynktownych przekonaniach i nigdy nie może być całkowicie pewna.</p>	<p>Za poprawny wniosek Descartesa – 1 pkt</p> <p>Za poprawny wniosek Russella – 1 pkt</p>	
	d)	<p>Nie. Russell nie jest racjonalistą.</p> <p>Przykładowe uzasadnienie: Russell nie jest racjonalistą, ponieważ nie uznaje rozumu za źródło wiedzy pewnej.</p> <p>Dopuszczalna odpowiedź:</p> <p>Tak. Russell jest racjonalistą.</p> <p>Uzasadnienie: Russell jest racjonalistą, ponieważ jego argumentacja opiera się na racjonalnym wywodzie.</p>	<p>Za poprawną odpowiedź z uzasadnieniem – 2 pkt</p>	